

**Powiatowy Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Powiecie Rawskim na lata 2018-2022**

Rawa Mazowiecka 2018 rok

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji RP wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków. Statystycznie większość ofiar przemocy w rodzinie stanowią kobiety, a w dalszej kolejności kategorie osób, których płeć nie jest uwzględniona: małoletni, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami. Bardzo często ofiarami przemocy w rodzinie są też dzieci – świadkowie.

Kwestia przemocy w rodzinie jest istotnym problemem społecznym, który dotychczas był przemilczany i mniej zauważalny. Państwo definiuje przemoc domową jako „wszelkie incydenty gróźb, przemocy lub nękania (psychologicznego, fizycznego, seksualnego, ekonomicznego lub emocjonalnego) między osobami, które żyją w związku lub są członkami tej samej rodziny, niezależnie od płci i orientacji seksualnej”. Przemoc w rodzinie jest jednym z najbardziej dotkliwych dla człowieka przestępstw, gdyż najczęściej dokonywana jest przez najbliższe osoby. Rodzina, w której dochodzi do przemocy przestaje być miejscem miłości, spokoju i bezpieczeństwa. Dom rodzinny nie jest już środowiskiem, który wypełnia prawidłowo swoje funkcje.

Pomimo, iż przemoc jest zjawiskiem nie do końca zdiagnozowanym, określana jest jako poważny problem nie tylko w kontekście pojedynczej rodziny ale i całego społeczeństwa. Z uwagi na fakt, iż przemoc jest procesem długotrwałym, przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga podjęcia działań o charakterze długoterminowym i kompleksowym, by skutecznie zapobiegać powstawaniu i rozprzestrzenianiu się przemocy w rodzinie.

Niniejszy program będzie stanowił operacyjny zakres strategii zmierzający do zwiększenia skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania oraz ograniczenia przemocy w rodzinie w Powiecie Rawskim.

Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jednocześnie skorelowane z lokalnymi potrzebami i dotychczasowymi działaniami zawartymi w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014- 2020.

1 . Charakterystyka zjawiska przemocy domowej.

Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystując przewagę sił, działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiarom jest zazwyczaj osoba słabsza, a sprawca silniejszy. Według kodeksu prawnego przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Mądra miłość rodzicielska jest gwarantem powodzenia w wychowaniu. Gdyby każdy z nas miał świadomość czym charakteryzuje się dobra rodzina, w sensie psychologicznym - nie byłoby tylu przypadków krzywdzenia własnych dzieci. Krzywdzenie dzieci to każde działanie ludzi i aktów prawnych, które powodują, że dziecko doznaje krzywdy.

1.1 Rodzaje przemocy

1. Przemoc gorąca czyli pęknięcie tamy emocjonalnej, która przestaje powstrzymywać uczucia pochodzące z frustracji: jest to tak zwany wulkan emocjonalny; przemoc jest widoczna, widowiskowa, ale też przechodzi szybko. To przemoc której nie da się zatrzymać, gdyż są to skumulowane uczucia, które wybuchają,

2. Przemoc chłodna to zrealizowanie scenariusza przemocy, który ma na celu pogwałcenie dóbr i praw drugiej osoby, jest to przemoc zaplanowana. Ten rodzaj przemocy zdarza się w pozornie dobrej rodzinie, nie ma tu furii i gniewu.

1.2 Formy przemocy

1.Przemoc fizyczna to intencjonalne zachowanie, którego skutkiem są uszkodzenia ciała. Do przejawów tej formy przemocy zaliczamy bicie, popychanie, torturowanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, drapanie, plucie, szarpanie za włosy, gryzienie, duszenie, okaleczenia i inne działania które wywierają ból i strach. Objawami tej przemocy są sińce, obrzęki na całym ciele w tym twarzy, ślady po oparzeniach, rany kłute, otwarte rany w nietypowych miejscach,

2.Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, zastraszanie, emocjonalne wykorzystywanie, groźby pozbawienia praw rodzicielskich, nastawianie dzieci przeciwko jednemu z rodziców. Przemoc psychiczna w związku partnerów to małżeński terror. Jednym ze skutków przemocy jest trauma, która polega na niszczeniu wyobrażeń na temat własnej osoby i świata. Świat przestaje być bezpiecznym miejscem do życia, wydarzenia są nieprzewidywalne, niekontrolowane, nie ma się na nie wpływu.

Przeżycia traumatyczne wyciskają emocjonalne i fizyczne piętno, wywierają w ten sposób głęboki wpływ na życie ofiary. Objawy traumy mają charakter chroniczny i można podzielić na dwa typy:

- 1 typ- skutek pojedynczego urazu,

- 2 typ- następstwa długotrwałego urazu (objawy np. gwałtowne zmiany nastroju od skrajnej bierności do wybuchów gniewu),

3. Przemoc seksualna to wymuszanie pożycia seksualnego, aktywności seksualnej, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia, krytyka zachowań seksualnych. Zmuszanie do oglądania filmów lub gazet pornograficznych, straszenie gwałtem, gwałt, straszenie karami fizycznymi i psychicznymi w razie odmowy współżycia czy filmowanie podczas działań seksualnych, rozbieranie z zastosowaniem przemocy fizycznej to typowe cechy przemocy seksualnej. Większość ofiar przemocy seksualnej to kobiety i dzieci. Pierwszym etapem interwencji jest

zapewnienie bezpieczeństwa, ochrony i opieki oraz warunków do zaspokojenia podstawowych potrzeb ofiary. Kolejny etap to zabezpieczenie ofiary przed kolejnym atakiem. Po zaspokojeniu podstawowych potrzeb ofiary, kiedy odzyskała ona minimalne poczucie bezpieczeństwa, ważna jest pomoc psychologiczna, nastawiona na odzyskanie szacunku i pewności, co do słuszności podejmowanych przez siebie decyzji.

4. Przemoc finansowa to zabieranie zarobionych pieniędzy, odmawianie możliwości pracy, brak zaspakajania potrzeb materialnych, kontrola wydawanych pieniędzy, Przemoc wobec kobiet to najczęstsze zgłaszane przestępstwo. Więcej kobiet między 15 a 44 rokiem życia umiera w skutek przemocy niż na raka, malarię czy w wypadkach drogowych. W ciągu życia co trzecia kobieta zostaje pobita, zmuszona do uprawiania seksu lub pada ofiarą innych naruszeń praw człowieka. 70% zamordowanych kobiet ginie z rąk swoich partnerów. W Polsce przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i dotyczy wszystkich warstw społeczeństwa, a nie tylko środowisk patologicznych. Przemoc rodzinna wobec kobiety miewa też miejsce, podobnie jak przemoc wobec mężczyzn, w ramach tej samej płci. Zdarzają się przypadki znęcania fizycznego i psychicznego nad osobami niepełnosprawnymi lub niedołącznymi ze względu na wiek lub chorobę, także własnymi matkami, babkami, córkami.

Syndrom kobiety maltretowanej:

- unikanie tematu dotyczącego przemocy,
- brak zainteresowania światem, rozwojem,
- minimalizacja - nic jej się nie chce,
- odtwarzanie reakcji kryzysowych - nagłe wybuchy płaczu, śmiechu.

Przemoc wywołuje u ofiary reakcję we wszystkich sferach jej życia:

- reakcje emocjonalne: lęk, niepokój, depresja, gniew, wstyd, poczucie winy, obniżenia własnej wartości, godności,
- reakcje poznawcze: zaburzenia perceptualne - postrzegania świata, złudzenia,
- reakcje w sferze zachowań: popadanie w uzależnienia, czyny samobójcze, zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym,
- na płaszczyźnie biologicznej: zaburzenia somatyczne, nadmierne pobudzenie fizjologiczne,
- płaszczyzna interpersonalna: obawa przed wchodzeniem w interakcje z innymi osobami.

Przemoc wobec dzieci stosują zarówno mężczyźni jak i kobiety, najczęściej rodzice lub opiekunowie, ale także inni członkowie rodziny. Pewne formy przemocy są akceptowane przez społeczeństwo. Karanie dzieci, także kłapsem aprobują niektórzy politycy. Do przemocy fizycznej wobec dzieci dochodzi, wbrew częstym opiniom, nie tylko w rodzinach dysfunkcyjnych, ale także wśród osób z wyższym wykształceniem i wysokim statusem społecznym i materialnym. Niekiedy podłożem przemocy wobec dzieci może być pedofilia. Dzieci są również pośrednimi ofiarami przemocy domowej, będąc świadkiem stosowania przemocy między rodzicami. Formy przemocy wobec dzieci: zaniedbanie, przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, nadopiekuńczość.

Stosowanie przemocy wobec dziecka odciska piętno na wszystkich jego sferach rozwojowych. Dzieci widzą przemoc ojca wobec matki, słyszą jej płacz, jęki, krzyki, wyzwiska, awantury. Dostrzegają skutki tej przemocy: mieszkanie zdemolowane, ślady krwi, urazy, siniaki u matki, potargane ubrania, policjantów w domu. Czują atmosferę napięcia, same doświadczają tego napięcia. Czują lęk i obawy matki przed jej oprawcą. Bycie świadkiem przemocy jest silnym urazem, nigdy nie pozostaje bez śladów w psychice. Objawia się nasilonymi zaburzeniami emocjonalnymi: częsta złość, dużo lęku i smutku, niska samoocena.

Zaburzenia powstają także w pozostałych sferach:

- w zachowaniu (agresja, nadpobudliwość, wagarowanie, okrutne traktowanie zwierząt),
- w funkcjach społecznych (niezdolność do empatii, niewielkie umiejętności społeczne, poczucie odrzucenia przez rówieśników),
- w funkcjach poznawczych (złe oceny w szkole, opóźniony rozwój mowy, nieprawidłowy rozwój intelektualny),
- w zdrowiu fizycznym (zaburzenia łaknienia, jedzenia, snu, choroby psychosomatyczne, nocne moczenia, opóźniony rozwój fizyczny i motoryczny).

Poważne problemy u dzieci - świadków przemocy w domu - związane są z wchodzeniem w związku w życiu dorosłym: zły obraz rodziny, miłości, bliskości powoduje, że same często tworzą związki patologiczne, stając się albo agresorem dla swego partnera, albo ofiarą.

W zależności od wieku i od płci dziecka pojawiają się różne reakcje na przemoc w domu:

- niemowlęta (reagują problemami zdrowotnymi, nadmiernym płaczem, złym snem),
- przedszkolaki (mają duży poziom lęku, wszystkiego się boją, są rozdrażnione),
- starsze dzieci - dziewczynki (są wycofane, zalnione, boją się mężczyzn, kurczowo trzymają się spódnicy matki) i chłopcy (agresywni, zamknięci w sobie, mają napady złości).

Konsekwencje i objawy : zahamowanie rozwoju intelektualnego, emocjonalnego, fizycznego, lękliwość, podatność na choroby. Brak reakcji na ból, oczekiwanie kary, agresywność, niechęć do rozebrania się. Zaburzenia mowy, snu, nocne moczenie się, depresja, brak pewności siebie, oraz częste kłamstwa to też konsekwencje przemocy.

1.3 Cykle przemocy

Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz:

- ✓ fazy narastającego napięcia;
- ✓ fazy ostrej przemocy;
- ✓ fazy miodowego miesiąca.

Ta ostatnia faza sprawia, iż osoby dotknięte przemocą wycofują zawiadomienie o przestępstwie, ponieważ sprawca krótkotrwale zmienia swoją postawę i zachowanie. Najczęściej „cichymi” ofiarami przemocy są kobiety. To one, często z uwagi na lęk, poczucie niskiej wartości, odrzucenie, samotność, wstyd, przez długi czas ukrywają stosowanie wobec nich przemocy. Może wynikać to również z nieprawidłowo wyuczonych z domu rodzinnego wzorców, co wiąże się z dziedziczeniem nieprawidłowych zachowań i postaw.

Przemoc w rodzinie jest problemem niedeterminowanym kontekstem regionalnym, społecznym, materialnym – dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego. Jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

1.4 Konsekwencje przemocy

- a) zaburzenia zachowania i adaptacyjne;
- b) zaburzenia psychiczne w tym zaburzenia osobowości;
- c) zaburzenia psychosomatyczne;
- d) urazy;
- e) śmierć na skutek odniesionych urazów;
- f) zaburzenia organiczne mózgu;
- g) samobójstwa;

- h) problemy z nauką;
- i) uzależnienia.

Destrukcyjna siła zjawiska przemocy niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Stosowanie przemocy domowej ma swoje konsekwencje i odzwierciedlenie w społeczeństwie i kontaktach międzyludzkich. Z tego względu istotne jest dążenie do zbudowania interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy.

1.5 Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie

Problem przemocy w rodzinie został przedstawiony w wielu dokumentach krajowych i międzynarodowych.

1.Podstawy prawne w Polsce:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 j.t.);
- ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r., nr 125, poz. 842);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1769. j.t. ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2018 r., poz. 2137 j.t ze zm.);
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy Dz.U.2017.682 t.j. ze zm.)
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U.2018.1987 t.j.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U z 2011r Nr 209 poz. 1245 ze zm.);

2.Inne dokumenty krajowe:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020;
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020.

2.Występowanie zjawiska przemocy w Powiecie Rawskim

Powiat Rawski znajduje się we wschodniej części województwa łódzkiego. Jego powierzchnia, wynosząca 646 km², sprawia, że jest jednym z mniejszych powiatów. Powiat Rawski zamieszkuje prawie 50 tys. mieszkańców, z czego 82,2% stanowi ludność w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. W skład powiatu wchodzi miasto Rawa Mazowiecka, miasto i gmina Biała Rawska, a także gminy: Cielądz, Rawa Mazowiecka, Regnów i Sadkowie. Powiat Rawski usytuowany jest między dwiema największymi aglomeracjami kraju: warszawską i łódzką, przy trasie szybkiego ruchu Warszawa - Wrocław, co daje mu dogodne połączenie z ważnymi ośrodkami kraju.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Rawskim realizowane są przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie powiatu, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komendę Powiatową Policji w Rawie Mazowieckiej, Sąd Rejonowy, Prokuraturę, samorządy gminne, samorząd powiatowy oraz organizacje pozarządowe.

Głównym realizatorem działań skierowanych na ograniczenie oraz zwalczanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie poszczególnych gmin są ośrodki pomocy społecznej.

Interwencja kryzysowa to zespół interdyscyplinarnych, profesjonalnych, celowych i skoordynowanych oddziaływań, wykorzystujących zasoby klienta kryzysowego, jego naturalnego otoczenia społecznego oraz instytucji pomagających, których celem jest ułatwienie odzyskania przezeń równowagi wewnętrznej i poczucia sprawczości oraz rozwiązania problemu /problemów/ stanowiących podłoże doświadczenia kryzysowego. W latach 2016-2017 ośrodki pomocy społecznej podjęły 26 interwencji kryzysowych związanych z przemocą.

Zespół interdyscyplinarny powoływany jest przez gminę, bądź miasto. Jego zadaniem są działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opierające się przede wszystkim na diagnozowaniu i przeciwdziałaniu problemowi przemocy, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym w/w zjawiskiem wobec ofiar oraz sprawców przemocy. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Zgodnie z normami przepisów prawa posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.

Natomiast prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Z danych otrzymanych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu rawskiego wynika iż łączna liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w poszczególnych gminach Powiatu Rawskiego w roku 2016 wyniosła 142 tj.:

- MGOPS w Białej Rawskiej – 18,
- GOPS Cielądz – 45,
- MOPS Rawa Mazowiecka – 102,
- GOPS Sadkowie – 9,
- GOPS Regnów – 9,

Łączna liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w poszczególnych gminach Powiatu Rawskiego w roku 2017 wyniosła 201 tj.:

- MGOPS w Białej Rawskiej – 16,
- GOPS Cielądz – 5,
- MOPS Rawa Mazowiecka – 119,
- GOPS Sadkowie – 8,
- GOPS Regnów – 14,
- GOPS Rawa Mazowiecka – 39

Z powyższych danych wynika, że problem zjawiska przemocy na przestrzeni ostatnich lat widocznie się zwiększył. Uwidaczniają one obraz problematyki przemocy oraz jej przeciwdziałanie, jakie podejmują ośrodki pomocy społecznej na terenie poszczególnych gmin Powiatu Rawskiego.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” odbywa się w oparciu o zasadę współpracy między organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przedstawiciele powyższych podmiotów po podjęciu interwencji oraz wszczęciu postępowania „Niebieskiej Karty” informują o w/w działaniach przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Rawie Mazowieckiej wynika że w latach 2016 - 2017r. Policja wszczęła 124 procedury po przyjęciu zawiadomienia o przestępstwie z art. 207 par. 1 Kodeksu Karnego. Interwencji domowych, po których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” było 58.

Podczas interwencji przeprowadzonych w latach 2016- 2017 ujawniono 135 osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia podział na płeć osób doznających przemocy:

rok	kobiety	mężczyźni	małoletni
2016	64	3	6
2017	48	9	5

Podczas przeprowadzonych przez Policję interwencji związanych z przemocą domową w 2017 roku ujawniono 57osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym 5 kobiet oraz 52 mężczyzn.

2.1 Zasoby instytucjonalne Powiatu

1. Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
2. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. Komenda Powiatowa Policji,
4. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Urzędy Gmin,
6. Szkoły i Przedszkola,
7. Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
8. Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej,
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
10. Ośrodek Interwencji Kryzysowej ,
11. Organizacje pozarządowe.

3. Założenia programu, cel główny, cele szczegółowe, działania, oczekiwane rezultaty, wskaźniki.

Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jednocześnie skorelowane z lokalnymi potrzebami i dotychczasowymi działaniami. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oparty jest na zasadach:

- ✓ wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych powołanych do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy;
- ✓ zmiany pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- ✓ promowania wartości rodzinnych, w tym poszanowania prawa dzieci i młodzieży do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy;
- ✓ edukacji mieszkańców powiatu rawskiego na temat zjawiska przemocy w rodzinie;

Celem główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie rawskim.

Cele szczegółowe:

1. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym.
2. Zapewnienie ochrony oraz zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa ofiarom przemocy.
3. Ograniczenie stosowania przemocy poprzez opracowanie i realizację działań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel szczegółowy :

1. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym.

Działania:

- 1) Opracowanie broszur, plakatów, ulotek, informatorów dotyczących możliwości skorzystania z pomocy ofiarom przemocy.
- 2) Promowanie działań mających na celu osiągnięcie dobrostanu psychicznego rodzin.

Oczekiwane rezultaty:

- 1) Podniesienie świadomości społeczeństwa lokalnego o możliwościach skorzystania z pomocy .
- 2) Podniesienie świadomości rodzin na temat prawidłowych metod wychowawczych.
- 3) Rozwój prawidłowych zachowań oraz ograniczenie zjawiska przemocy u dzieci i młodzieży.
- 4) Rozpowszechnienie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny wśród jak największej liczby odbiorców.

Wskaźniki:

- 1) Liczba wykonanych oraz przekazanych broszur, plakatów oraz ulotek dotyczących występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz informujących o możliwościach uzyskania wsparcia dla ofiar przemocy w Powiecie Rawskim.
- 2) Liczba przeprowadzonych rozmów, konsultacji i porad psychologicznych.

Cel szczegółowy:

Zapewnienie ochrony oraz zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa ofiarom przemocy.

Działania:

- 1) Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- 2) Prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla ofiar .
- 3) Prowadzenie poradnictwa prawnego dla ofiar przemocy.
- 4) Zapewnienie możliwości udziału w terapii dla ofiar przemocy.

Oczekiwane rezultaty:

- 1) Możliwość skorzystania z hostelu w Ośrodku Interwencji Kryzysowej
- 2) Szeroki dostęp do nieodpłatnego poradnictwa psychologicznego oraz prawnego dla ofiar przemocy.
- 3) Swobodny dostęp do terapii dla ofiar przemocy.

Wskaźniki:

- 1) Liczba osób korzystających z hostelu w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.
- 2) Liczba ofiar przemocy korzystających z poradnictwa psychologicznego oraz prawnego.
- 3) Liczba osób korzystających ze specjalistycznych terapii dla ofiar przemocy.

Cel szczegółowy :

Ograniczenie stosowania przemocy przez sprawców.

Działania:

- 1) Działania korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy.
- 2) Prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla sprawców przemocy.
- 3) Zorganizowanie specjalistycznych, długofalowych terapii dla sprawców przemocy.

Oczekiwane rezultaty:

- 1) Ograniczenie zjawiska przemocy poprzez zwiększenie umiejętności opanowania własnych emocji u sprawców oraz pracy nad sobą.
- 2) Zwiększenie świadomości zachowań agresywnych u sprawców przemocy.
- 3) Podniesienie poziomu wiedzy sprawców na temat przemocy poprzez udział w specjalistycznych terapiach.
- 4) Zwiększenie liczby sprawców przemocy korzystających z profesjonalnej terapii psychologicznej.

Wskaźniki:

- 1) Liczba sprawców przemocy korzystających z poradnictwa psychologicznego.
- 2) Liczba sprawców przemocy korzystających z długofalowych terapii specjalistycznych.
- 3) Liczba wdrożonych programów korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy.

4. Realizatorzy i współrealizatorzy programu.

„Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Rawskim na lata 2018-2022” ma charakter długofalowy. Będzie realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej przy współpracy z samorządami lokalnymi, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, policją, służbą zdrowia, oświatą, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie .

5. Harmonogram

Cele do realizacji	Zadanie	Działania	Realizator	Termin realizacji	Źródło finansowania
1. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym.	1. Opracowanie broszur, plakatów, ulotek, informatorów dotyczących możliwości skorzystania z pomocy ofiarom przemocy. 2. Promowanie działań mających na celu osiągnięcie dobrostanu psychicznego rodzin.	1. Rozpropagowanie opracowanych materiałów. 2. Edukowanie lokalnego społeczeństwa w zakresie zwiększenia świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie .	– Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2018- 2022	Budżet samorządu - powiatu
2. Zapewnienie ochrony oraz zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa ofiarom przemocy.	1. Umożliwienie swobodnego korzystania mieszkańcom Powiatu Rawskiego z poradnictwa specjalistycznego. 2. Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w OIK 2. Udzielanie wsparcia osobom dotkniętym przemocą.	1. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla ofiar przemocy. 2. Prowadzenie OIK. 3. Prowadzenie poradnictwa prawnego dla ofiar przemocy. 4. Zorganizowanie specjalistycznych terapii dla ofiar przemocy.	– Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Ośrodki Pomocy Społecznej – Organizacje pozarządowe	2018 - 2022	Budżet samorządu - powiatu - gmin - środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych

<p>3. Ograniczenie stosowania przemocy przez sprawców.</p>	<p>1. Edukacja sprawców</p>	<p>1. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla sprawców przemocy. 3. Zorganizowanie specjalistycznych , długofalowych terapii dla sprawców przemocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Ośrodki Pomocy Społecznej - Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Służba zdrowia - Organizacje pozarządowe - Policja, areszt śledczy ,sąd, prokuratura 	<p>2018 - 2022</p>	<p>Budżet samorządu</p> <ul style="list-style-type: none"> - powiatu - gmin - środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych
--	-----------------------------	--	---	--------------------	---

6. Monitoring i ewaluacja Programu.

Monitoring programu będzie prowadzony corocznie, poprzez sprawdzanie stopnia osiągnięcia celów założonych w programie. Zakłada się możliwość korekty programu w przypadku niewystarczającej skuteczności zrealizowania założonych działań.

Ewaluację programu prowadzić będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej przy wykorzystaniu informacji od pozostałych realizatorów programu. Informacje o realizacji programu będą przedkładane Radzie Powiatu w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej.

7. Źródła finansowania Programu.

Źródłem finansowania zadań wynikających z Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Rawskim na lata 2018 – 2022 będą środki finansowe z budżetu powiatu rawskiego, środki pozyskiwane z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.